XXXI. ÉVFOLYAM 6. SZÁM 2021.

ZeneSzó

A MAGYAR KÓRUSOK, ZENEKAROK ÉS NÉPZENEI EGYÜTTESEK SZÖVETSÉGE – KÓTA LAPJA

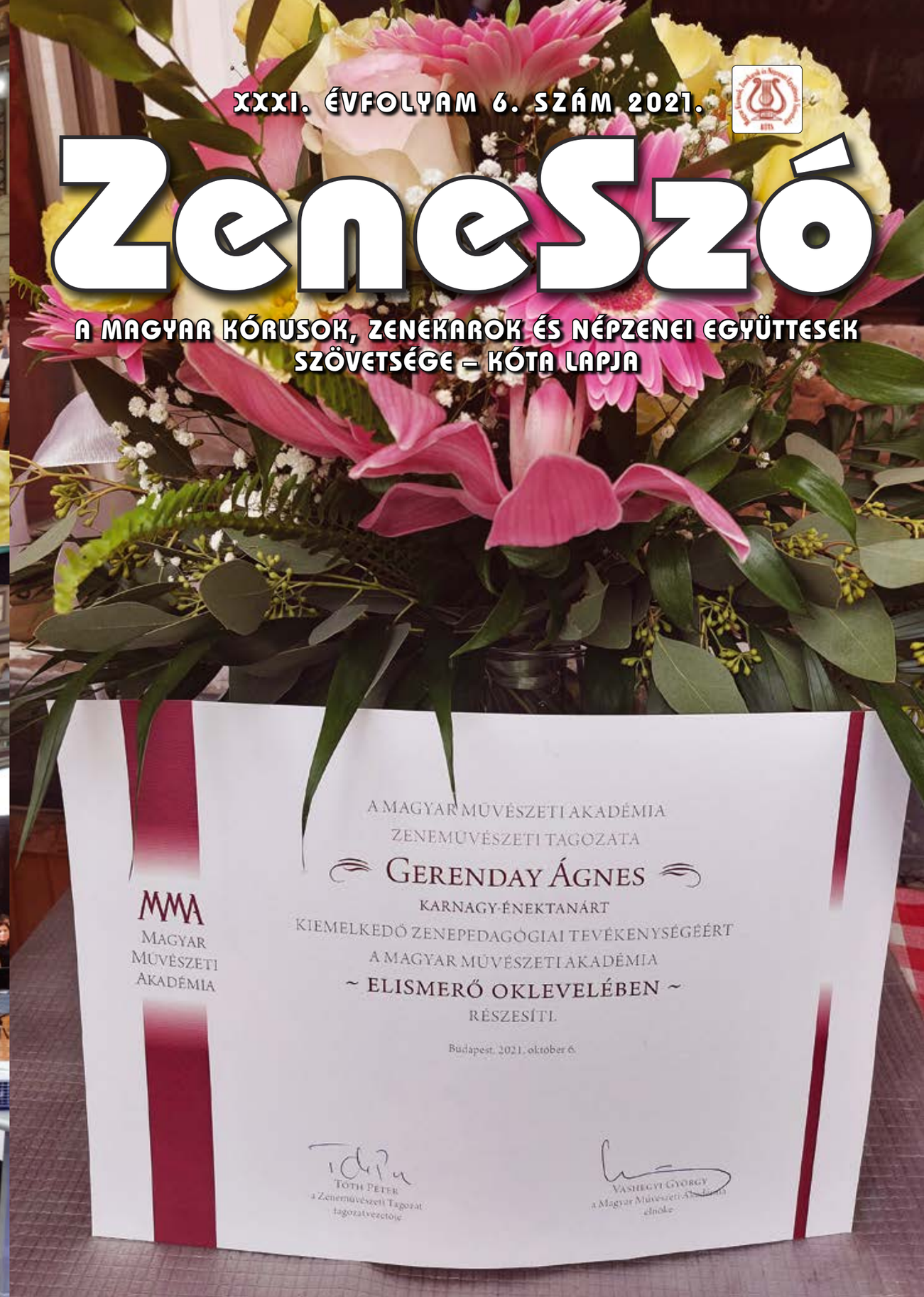

EMBERI ERŐFORRÁSOK MINISZTÉRIUMA · EMBERI ERŐFORRÁS TÁMOGATÁSKEZELŐ · MAGYAR MŰVÉSZETI AKADÉMIA · Nemzeti Kulturális Alap

Örömünnep – Énekel a győri ifjúság

Cikk a következő számban

2021 – A 6. szám tartalomjegyzéke:

Címlap: MMA elismerést kapott Gerenday Ágnes karnagy — *Fotó: Gerenday Ágnes*
Hátlap: Örömünnep – Énekel a győri ifjúság — *Fotó: Etseyatse Andrea*

Megújuló szakmai vezetés a KÓTA élén (*Pribay Borbála*) ..... 3-4. oldal
A Magyar Művészeti Akadémia Zeneművészeti Tagozatának kerek születésnaposok tiszteletére rendezett Ünnepi Hangversenye (*Szesztay Zsuzsa*) ..... 5-6. oldal
Imádságos kórustalálkozó (*Kiss Cecilia*) ..... 6. oldal
25. Nemzetközi Kodály Szimpózium – Katowice (*Fehér Anikó*) ..... 7-8. oldal
XXXI. Miskolci Nemzetközi Kamarakórus Fesztivál (Sándor Zoltán) ..... 8-9. oldal
II. Tenkes Kórusfesztivál (*Kertész Attila*) ..... 10-11. oldal
100 éves a Sepsiszentgyörgyi Magyar Férfidalárda (Jakab Árpád) ..... 11-14. oldal
NépZeneSzó
Pázsint – CD ajánló (*Fehér Anikó*) ..... 15. oldal
Szomszédolás Vecsésen (*Fehér Anikó*) ..... 16. oldal
XIII. Ikva-parti dalostalálkozó (*Horváthné Kemény Tünde*) ..... 17. oldal
Több mint 30 éve működik a Szlovákiai Magyar Zenebarátok Társasága (*Stirber Lajos*) ..... 18-19. oldal

MAGYAR KÓRUSOK NAPJA 2021

A Magyar Kórusok, Zenekarok és Népzenei Együttesek Szövetsége - KÓTA meghirdeti a Magyar Kórusok Napját! Csatlakozz Te is kórusoddal!
ÜNNEPELJÜNK EGYÜTT!
A tavalyi online ünneplésen részt vevők nagy számára való tekintettel idén hagyományos koncerttel és/vagy online formában is csatlakozhatsz az eseményhez.

1. Szervezz énekkaroddal december 10. és 19. között kórushangversenyt Kodály Zoltán születésének tiszteletére (december 16.), akár egyedül, akár másokkal együtt!
A hangversenyen minimálisan egy Kodály-mű hangozzék el, ez lehet hangszeres mű vagy zongorakíséretes népdalfeldolgozás vagy Kodály által gyűjtött népdalcsokor is.
Regisztrálj a magyarkorusoknapja@gmail.com e-mail címen az eseményre, feltüntetve a tervezett programot!
Kapsz egy visszaigazoló e-mailt arról, hogy a KÓTA elfogadta-e a jelentkezésed. A részt vevő kórusok listáját a KÓTA közzéteszi honlapján és facebook oldalán.
A sikeresen lebonyolított koncert után a KÓTA oklevelet küld a kórusoknak, amellyel igazolja, hogy az eseményen részt vettek.
Hirdesd koncertedet úgy, hogy ez a hangverseny a KÓTA – Magyar Kórusok Napja (MKN) 2021 rendezvénysorozat része! Tüntesd fel az esemény logóját plakátodon, melyet a visszaigazoláskor kapsz!
A programot is tartalmazó regisztráció beérkezésének határideje 2021. december 4-e, szombat.

2. December 16-án, csütörtökön ismét többórás műsorfolyamot tervezünk beszélgetésekkel, zenei összeállításokkal, amelyet a KÓTA Facebook-oldalán lehet majd élőben nyomon követni.
A műsorfolyamban Te is részt vehetsz együtteseddel, ha küldesz egy videófelvételt, vagy egy koncertrészletet.
Az alábbi kategóriákban várjuk a műveket:
- kortárs kóruszene
- adventi/karácsonyi darabok
- „kedvencek" – együttesetek legszívesebben énekelt darabjai
- Kodály Zoltán kórusművei vagy Kodály gyűjtötte népdalok

Egy kórustól legfeljebb 2 felvételt fogadunk, melyeknek összidőtartama nem haladhatja meg a 8 percet. Olyan felvételeket várunk a kórusoktól, amelyek a tavalyi műsorfolyamba nem kerültek bele, ugyanis ezek továbbra is elérhetők a csatornáinkon.
A felvételeket lehetőleg HD minőségben küldd el nekünk óriásfájlküldő (Wetransfer.com, Filemail.com stb.) segítségével a magyarkorusoknapja@gmail.com címre. A videók mellé csatolt dokumentumban kérjük, írd meg a felvételen megszólaló zenemű és az előadók adatait. Ezután kapsz egy visszaigazoló e-mailt arról, hogy a KÓTA elfogadta-e a jelentkezésed.
A felvételek beérkezési határideje 2021. november 28-a, vasárnap.
A határidő után beérkezett felvételeket nem áll módunkban elfogadni!
A részt vevő kórusok listáját a KÓTA közzéteszi internetes felületein. A beérkezett felvételeket a KÓTA december 16-i műsorában mutatjuk be a Facebookon, illetve a műsor utólag megtekinthető lesz a KÓTA YouTube csatornáján.

ZeneSzó
A Magyar Kórusok, Zenekarok és Népzenei Együttesek Szövetsége – KÓTA - lapja XXXI. évfolyam. HU ISSN 1215-0436
A szerkesztőbizottság elnöke: Szesztay Zsuzsa, mentor: Márkusné Natter-Nád Klára – Korrektúra: Mocskonyi Mirella
Tagjai: Kéry Mihály, Kocsis Klára, Ruthner Judith, Vajna Katalin ~ **Főszerkesztő: Vadász Ágnes, +36 30 297 4314**
A szerkesztőség címe: 1011. Budapest, Szilágyi Dezső tér 6. I. em. 4. Tel.: 225 3713, E-mail: kota@kota.hu Postacím: 1537 Budapest, Pf. 406
Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza. **A szerkesztőség fenntartja az írások szellemét és tartalmát nem érintő rövidítések jogát.**
A szerkesztőség írásbeli engedélye nélkül a lapban közöltek nem használhatók fel.
Kiadja: A Magyar Kórusok, Zenekarok és Népzenei Együttesek Szövetsége – KÓTA. ~ **Felelős kiadó: Vadász Ágnes főtitkár,** E-mail: aslreklam@gmail.com
A lap a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával jelenik meg.
Előállítja: **Poremba Nyomda, 1162 Budapest, Kistelek u. 6/a.**
Terjeszti a Magyar Posta Rt. Hírlap Üzletága 1008. Budapest, Orczy tér 1. Előfizethető valamennyi postán, kézbesítőknél.
E-mail: hirlapelofizetes@posta.hu Faxon: (06-1) 303-3440 További információ: (06-80) 444-444
Egy példány ára 300,- Ft ~ Előfizetési díj egy évre 3000,- Ft (10 szám)
Emberi Erőforrások Minisztériuma
Nemzeti Kulturális Alap

MEGÚJULÓ SZAKMAI VEZETÉS A KÓTA ÉLÉN

Tisztújító közgyűlést tartott a Magyar Kórusok, Zenekarok és Népzenei Együttesek Szövetsége – KÓTA

A mandátumok lejárta okán tisztújító közgyűlést tartott a KÓTA 2021. augusztus 26-án. Két kitöltött ciklus után leköszönt elnöki tisztségéről Dr. Mindszenty Zsuzsánna Liszt-díjas karnagy, aki elnöksége időszakát összegezve kiemelte, hogy rendkívül fontos értéknek tartja az együttesek egy nagy közösséggé formálódását az utóbbi években, amit a járvány ideje alatt hatványozottan megtapasztalhattunk. Döntő többséggel megválasztott utódja, Kocsis-Holper Zoltán Artisjus-díjas karnagy megerősítette, hogy a KÓTA a jövőben is számít az együttesvezető kollégák, karnagyok és népzenészek kreatív ötleteire és elkötelezett hozzáállására, melynek köszönhetően az elmúlt években egyre változatosabb és egyre szélesebb körben elérhető programokat tud kínálni a szövetség országszerte és immár határainkon túl is. Ennek folytatása érdekében a KÓTA továbbra is hasznosítani fogja a pandémia idején kényszerűen megszerzett, de számos előnyt kínáló online tapasztalatát.

Kocsis-Holper Zoltán, a szövetség megválasztott új elnöke (fotó: Fejes Márton)

A Magyar Kórusok, Zenekarok és Népzenei Együttesek Szövetsége, alapító nevén Kórusok Országos Tanácsa, a KÓTA csaknem másfél évszázados múltra visszatekintő, országos és határokon átívelő hazai művészeti és szakmai civil ernyőszervezet. Célja az egyetemes zenekultúra, ezen belül elsősorban a kórusművészet, a népzene, az egyházzene, a műzene minden számottevő értékének feltárása, ápolása, megóvása, népszerűsítése - kiemelkedő szerepet biztosítva természetesen a magyar zenei értékeknek. Tagsága révén - közvetve és közvetlenül - mintegy 100 ezer elhivatott nem hivatásos énekest és zenészt fog össze, a legkisebb énekes csoportoktól a nagy ifjúsági és felnőtt kórusokig, egyházzenei együttesekig, a népzenei és nemzetiségi szólistáktól a zenekarokig.

fotó: Birinyi József

Ez a tagság tartott az előző ciklus lejártával tisztújító közgyűlést. A szavazás nyomán jónéhány tisztviselő folytatja munkáját a nemes ügy szolgálatában, az aktívan és elkötelezetten működő szakbizottságok élén kevesebb változás történt. Új tagoknak is bizalmat szavazott a tagság, és nagy örömmel, sok tervvel készül így a szövetség a következő ciklus feladataira. Emellett egyhangúlag a KÓTA tiszteletbeli tagjává választották Hartyányi Judit karnagyot, aki hosszú éveken át a KÓTA Művészeti bizottságának vezetőjeként és elnökségi tagként segítette a szervezet munkáját. A Magyar Kórusok, Zenekarok és Népzenei Együttesek Szövetsége - KÓTA megválasztott tisztviselői a 2021-2025-ös ciklusra:

A KÓTA ELNÖKE
Kocsis-Holper Zoltán

A KÓTA TÁRSELNÖKEI
Birinyi József
Dr. Mindszenty Zsuzsánna
Dr. Somos Csaba

A TANÁCSADÓ TESTÜLET ELNÖKE
Somogyváry Ákos

A MŰVÉSZETI BIZOTTSÁG ELNÖKE
Gerenday Ágnes

A FELNŐTTÉNEKKARI SZAKBIZOTTSÁG ELNÖKE
Zemlényi Katica

AZ IFJÚSÁGI ÉNEKKARI ÉS ZENEPEDAGÓGIAI SZAKBIZOTTSÁG ELNÖKE
Hraschek Katalin

AZ EGYHÁZZENEI SZAKBIZOTTSÁG ELNÖKEI
Oláh Gábor és Varga László

A SAJTÓ- ÉS SZERKESZTŐI SZAKBIZOTTSÁG ELNÖKEI
Dr. Márkusné Natter-Nád Klára és Dr. Szesztay Zsuzsa

A NÉPZENEI SZAKBIZOTTSÁG ELNÖKE
Dr. Fehér Anikó

A NEMZETISÉGI SZAKBIZOTTSÁG ELNÖKE
Saltzer Géza

A ZENEKARI SZAKBIZOTTSÁG ELNÖKE
Dr. Horváth Gábor

AZ ELNÖKSÉG TOVÁBBI TAGJAI
Ember Csaba
Dr. Kutnyánszky Csaba
Móczár Gábor

A TANÁCSADÓ TESTÜLET TAGJAI
Dr. Alföldy-Boruss István
Dr. Antal Laura
Auth Ágnes
B. Horváth Andrea
Bimbó Zoltán
Dévai János
Dr. Dohány Gabriella
Haui Lóránt
Jámbor Zsolt
Kneifel Imre
Laczkó János
Ney Andrea
Dr. Őri Csilla
Dr. Uhereczky Eszter
Vinczeffy Adrienne

A FELÜGYELŐ BIZOTTSÁG ELNÖKE
Walthier Tamás

A FELÜGYELŐ BIZOTTSÁG TAGJAI
Gyimesi Helga
Sassné Dr. Berényi Eszter

2021. október 3. Vigadó, Díszterem

A MAGYAR MŰVÉSZETI AKADÉMIA ZENEMŰVÉSZETI TAGOZATÁNAK KEREK SZÜLETÉSNAPOSOK TISZTELETÉRE RENDEZETT ÜNNEPI HANGVERSENYE

A Magyar Művészeti Akadémia Zeneművészeti Tagozatának hagyományos sorozata, a kerek évfordulós akadémikusok köszöntése egy év kényszerű kihagyás után az idén újra megrendezésre került 2021. október 3-án, a Pesti Vigadó Dísztermében.

A kerek születésnapjukat ünneplők tiszteletére rendezett koncerten a Szolnoki Bartók Béla Kamarakórus, Kuzma Levente orgonaművész és meghívott hangszeres művészek műsorszámai csendültek fel a közönség nagy örömére.

Az ünnepelt akadémikusokat az est háziasszonya, Beslin Anita bensőséges hangulatban, rövid életpálya ismertetéssel és személyes gondolatok felidézésével köszöntötte. A hangverseny változatos műsorösszeállítása a Bartók Béla Kamarakórus karnagyát, Molnár Évát dicséri. A felcsendülő kórus- és hangszeres művek körültekintő kiválasztásával a tavaly és idén kerek születésnapjukat jubiláló muzsikusokat személyre szólóan szólította meg: Tardy Lászlót, Haáz Sándort, Kollár Évát, Párkai Istvánt, Onczay Csabát, Dobozy Borbálát, Mohay Miklóst, Tóth Pétert, Olsvay Endrét, Medveczky Ádámot, Paulik Lászlót és Vashegyi Györgyöt. Balassa Sándor zeneszerzőt már nem köszönthették az ünnepeltek között, akire megkülönböztetett tisztelettel emlékeztek a hangversenyen megjelentek.

A koncert főszereplője a Bartók Béla Kamarakórus, hazánk egyetlen hivatásos női kamaraegyüttese volt. Az együttes két éve ünnepelte fennállásának 50. évfordulóját. A kórus repertoárján folyamatosan megtalálhatóak nemzetközi és hazai kortárs kompozíciók, Kodály és Bartók női karra írt művei, valamint a 20. századi kórusművek és a romantika legismertebb alkotásai. A kórus élén immár 32 éve az MMA ösztöndíjas Molnár Éva áll, aki igazgatója, művészeti vezetője és karnagya a világhírű együttesnek. Szakmai munkáját a 2018/2019-es évadtól Kiss Boldizsár karnagy segíti, aki ezen az esten is több művet dirigált. A kórus tizenhat énekese mindkét dirigens keze alatt megfelelő szólamarányokkal, kiegyenlített hangzással, tiszta intonációval, jól értelmezhető artikulációval énekelt. A kamaraegyüttes átélt előadással, mély alázattal szólaltatta meg a többségben kortárs magyar műveket.

Az ünnepi hangversenyen Kuzma Levente orgonaművész orgonajátékát élvezhette a közönség. A Szegedi Tudományegyetem Bartók Béla Művészeti Karának orgona főtárgyas tanára, és a szegedi Piarista vértanúk templomának orgonistája 2020 szeptembere óta az MMA ösztöndíjasa. Ezen az esten két szólóművet, M. E. Bossi: Scherzo-ját és a francia zeneszerző Mulet: Carillon sortie művét interpretálta. Elmélyült játéka, virtuóz hangszerkezelése és szuggesztív előadásmódja a hangverseny emlékezetes pillanatai közé tartozott.

Az ünnepi hangverseny Tardy László köszöntésével kezdődött. A 80. születésnapját ünneplő Liszt Ferenc-díjas karnagyot, a Mátyás-templom zenei életét 54 éven keresztül irányító muzsikuskántort, a Magyarország Érdemes Művésze díj tulajdonosát Bartók Béla: Levél az otthoniakhoz kórusművével köszöntötte a Bartók Béla Kamarakórus Molnár Éva vezényletével.

Balassa Sándor Kossuth-díjas és Erkel Ferenc-díjas zeneszerző, érdemes és kiváló művész 2021. május 14-én hunyt el. A Nemzet Művésze címmel kitüntetett művész emlékének tiszteletére csendült fel a komponista egyik saját kórusműve, az Őszi dal, melyet Kiss Boldizsár dirigált.

Haáz Sándor karnagy, zenetanár, a szentegyházi Gyermekfilharmónia alapítója határzár miatt sajnos nem vehetett részt az ünnepi koncerten. Tiszteletére Nógrádi Péter: Sanctus műve csendült

fel a Bartók Béla Kamarakórus előadásában, Kuzma Levente orgonakíséretével.

Az ünnepi program újabb köszöntöttje Kollár Éva Liszt Ferenc-díjas karnagy, egyetemi tanár volt, aki tavaly töltötte be 75. életévét. A Monteverdi Kórus alapító karnagya tiszteletére Szőnyi Erzsébet: Ima alkonyi harangszóra műve hangzott el, melynek szövege egy ismeretlen szerző csíkszentdomokosi imája.

A hangverseny vendégei nagy tisztelettel és szeretettel köszöntötték Párkai Istvánt, aki idén ünnepelte 93. születésnapját. A Nemzet Művésze címmel kitüntetett, Kossuth-díjas és Liszt Ferenc-díjas karmester, karvezető, tanár a járványhelyzet miatt nem tudott megjelenni, a közönség nagy tapssal köszöntötte a koncertteremből.

A Kossuth-díjas gordonkaművészt, tanárt, a Felkelő Nap érdemrend tulajdonosát, az idén 75. életévét betöltött Onczay Csabát Orbán György: Agnus Dei művével köszöntötték. A kórust hangszeres közreműködők kisérték, Kiss Lucia csellóművész és Marjovszky Endre nagybőgőművész.

Hangszeres produkcióval köszöntötték Dobozy Borbálát, a Liszt Ferenc-díjas csembalóművészt, aki idén lett 65 éves. Tiszteletére korábbi növendéke, Bene Róza csembalóművész és Kiss Lucia csellóművész J. S. Bach: g-moll gambaszonátájának (BWV 1029.) 2. tételét adták elő. A lassú tétel összeszokott kamaramuzsikusi hangzással szólalt meg. Kiss Lucia csellóhangja érzékeny, sokféle dinamikai árnyalatot megidéző volt, melyet Bene Róza csembalójátéka kiegyenlített hangzásával és kifinomult ritmikus mozgásával kisért.

Mohay Miklós Erkel-díjas zeneszerző, egyetemi tanár tavaly ünnepelte 60. születésnapját. Őt köszöntve csendült fel saját kompozíciója, a Hosszú út porából című kórusmű, melynek szövege Magyari Lajos: „Csoma Sándor naplója" c. versének soraiból származik.

A tavaly 55. életévét betöltött Erkel Ferenc-díjas zeneszerzőt, Magyarország Érdemes Művészét, Tóth Pétert szintén egyik saját szerzeményével köszöntötték. Az Igéző című kórusmű Nagy László: Szépasszonyok mondókái Gábrielre című verse nyomán keletkezett.

Olsvay Endre Erkel-díjas zeneszerző, tanár 60 éves jubileumot ünnepel az idén. Ebből az alkalomból hangzott el Balogh Máté: Lob des Tokayers című kórusműve. A bordal kórusra és fuvolára készült, közreműködött Bán Máté fuvolán.

Medveczky Ádámot, Kossuth-díjas magyar karmestert, a Magyar Állami Operaház és a MATÁV Szimfonikusok egykori zeneigazgatóját 80. születésnapja alkalmából köszöntötték. Tiszteletére elhangzott Mendelssohn: Szentiványéji álom kísérőzenéből a Lied mit Chor op. 63. Szólót énekeltek Somogyi Anita és Somogyi Gabriella, zongorán közreműködött Fazekas Zsuzsanna. A romantikus kórusirodalom e gyöngyszeme kecses hangzással, szuggesztív szólóéneklésekkel és a zongora virtuóz, karakteres megszólalásával csendült fel.

A hangverseny Paulik László és Vashegyi György köszöntésével fejeződött be. Palik Lászlóra, Liszt Ferenc-díjas hegedűművészre, az Orfeo Zenekar koncertmesterére 55. születésnapja alkalmából emlékeztek. Vashegyi György, Liszt Ferenc-díjas karmester, a régizene kiemelkedő mai szakértője és előadója, a Zeneakadémia tanára, a Purcell Kórus és az Orfeo Zenekar alapítója és karmestere, a Magyar Művészeti Akadémia elnöke tavaly ünnepelte 50. születésnapját. Tiszteletükre Dragony Tímea: To a skylark c. kórusművének ősbemutatója hangzott el. A két tételes, hegedűvel és zongorával kísért alkotás szövege Percy B. Shelley: Egy mezei pacsirtához c. vers részleteiből származik és három Händel témát dolgoz fel. A hegedű szólót Bodor János játszotta, zongorán közreműködött a szerző, Dragony Tímea.

A rendezők köszönetet mondtak a hangszerekért: a csembaló a Magyar Rádió jóvoltából, az orgona Záborszky Kálmánnak köszönhetően jutott el a koncert helyszínére.

A hangverseny végén az ünnepelt akadémikusok felvonultak a színpadra, ahol közös tapssal és virágcsokrok átadásával ért véget az ünneplés.

Szesztay Zsuzsa

IMÁDSÁGOS KÓRUSTALÁLKOZÓ

Szeptember 7-én a budapesti Józsefvárosi Zeneiskola imádságos kórustalálkozót tartott a 8. kerületi Nap utcai Baptista Gyülekezet templomában. Emelkedett hangulatú, szép délután volt. Az 52. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus hetében, a 15. Ars Sacra Fesztivál keretében igazán könnyű volt ünnepi hangulatot teremteni. A résztvevő együttesek:

- **Misszió Egészségügyi Központ Kórusa, Veresegyház**
- **Kiss Család Énekegyüttes**
- **Vasas VME Vass Lajos Kórusa, Budapest**
- **Józsefvárosi Zeneiskola Ars Sacra Társulása**

A résztvevők örültek az újra lehetséges együtt-éneklésnek, színvonalas műsorral gyönyörködtették egymást és megszólaltatták Mendöly Gyöngyi: Missa Mariae című miséjét. A hangverseny utáni kötetlen beszélgetések megalapozták az együttesek közti gyümölcsöző együttműködés távlatát.

Kiss Cecilia
szervező, Józsefvárosi Zeneiskola

Öt nap a számítógép előtt…

25. NEMZETKÖZI KODÁLY SZIMPÓZIUM

Katowice, 2021. aug. 9-13.

Falusi hangok a globális harmóniában – ez volt a jelszava a Nemzetközi Kodály Társaság ezévi szimpóziumának.

A Társaság megalapítására 1975-ben Kecskeméten került sor, a III. Kodály Szemináriumhoz kapcsolódó II. Nemzetközi Kodály Szimpóziumon. A Társaság első elnöke Deanne Hoermann, aki 1973-ban a Holy Names College-ban (Oakland, USA, Kalifornia) részt vett a Társaság létrehozását célzó bizottság munkájában is Szőnyi Erzsébet, Richard Johnston (Kanada), Margaret Holden (Egyesült Királyság), és Dr. Alexander Ringer (USA) mellett. A Társaságnak Szőnyi Erzsébet először tanácsadója, majd hamarosan alelnöke lett.

A Társaság kétévente tart azóta is szimpóziumokat a világ különböző pontjain, a tartalmat általában speciális témák köré építve. Talán nem árt ezeket felidézni, csokorba kötve:

1. 1973 Holy Names College, Oakland, USA CA
2. 1975 Kodály Intézet, Kecskemét
3. 1977 Acadia University, Wolfville, Nova Scotia, Kanada: „A zene mindenkié"
4. 1979 N.S.W. State Conservatorium of Music, Sydney, Ausztrália
5. 1981 Sapporo, Hokkaido, Japan: "A zene az emberi életért és oktatásért"
6. 1983 Rijksmuziekacademie, Antwerpen, Belgium: „A zene egyetemes nyelv minden népnek és kultúrának"
7. 1985 Avery Hill College, London, Egyesült Királyság: „Zene a multikulturális társadalomban"
8. 1987 Kodály Intézet, Kecskemét: "Kodály zenei nevelési módszerének forrása és életképessége"
9. 1989 Ethniki Estia Agion Anargyron, Athén, Görögország: " Állandó értékek az oktatás változó világában - Kodály filozófiájának jelentősége"
10. 1991 The University of Calgary, Calgary, Alberta, Kanada: „Az egyetemes zenei műveltség felé a 21. században"
11. 1993 University of Hartford, West Hartford, USA CT: „Partnerek a művészetben"
12. 1995 Cittadella Cristiana, Assisi, Olaszország: „A zene mint költészet - Kodály zsenialitása és hatása a jövőre"
13. 1997 Cultural Center of the Philippines, Manila, Fülöp-szigetek: „Kelet és nyugat találkozása: Kodály egyetemessége"
14. 1999 Kodály Intézet, Kecskemét: „Survival és revival a kodályi örökségben: Vissza a forrásokhoz!"
15. 2001 Helsinki, Finnország: „Kodály: Az emberi hang mint hangszer"
16. 2003 Newcastle, Ausztrália: „Együtt a zenében"
17. 2005 Leicester, Nagy-Britannia: „Kodály, a teljes ember, és inspirációja a 21. században"
18. 2007 Columbus, USA OH: „Énekeljen az egész világ!"
19. 2009 Katowice, Lengyelország: „A zene értékei"
20. 2011 Brisbane, Ausztrália: „Közös célok Kodállyal"
21. 2013 Kodály Intézet, Kecskemét: „Zene és zenei nevelés a 21. században – globális kihívások"
22. 2015 Edinburgh, Skócia: „Énekelni, énekelni, énekelni – A zenei kifejezés magva"
23. 2017 Camrose, Kanada: „Közös éneklés – a kodályi zenei nevelés születéstől felnőtt korig"
24. 2019 Kuching, Sarawak, Malaysia: „Egy új korszak kezdetén: kodályi filozófia a világ minden részén"
25. 2021 Katowicze „A falu hangja a globális harmóniában" online

A Nemzetközi Kodály Társaságnak ma 16 országban van fiók-, és több helyen intézményhez kötött szervezete. 2021-ben tagjainak összlétszáma 435 fő 33 országból, ebből egyéni tag 308 fő. A legtöbben, 126-an Japánból vannak, 122-en az Amerikai Egyesült Államokból képviseltetik magukat. Magyarországot 23 egyéni tag képviseli.

Az idei közös gondolkodás nagyon korszerű téma köré épült. A Társaság elnöke, Jerry Jaccard rendkívüli tudással rendelkezik nemcsak a kodályi életműről, de a magyar zenetanítás helyzetéről is. Nemrégiben Szőnyi Erzsébetről írt könyvet (A zene nagykövete Szőnyi Erzsébet. Nap Kiadó 2016), amelyben személyes beszélgetéseik alapján rögzítette és mutatta be a Tanárnő hatalmas életútját. A konferencián is előadott, hozzászólásaiból pedig kitűnt sokrétű tudása, a rá jellemző csendes, tiszteletet sugárzó módon.

A konferencia minden napja az előadásokkal kezdődött. Kompromisszumot kellett kötni a különböző időzónák miatt. Európa közepe nyert, az itteni legalkalmasabb időben folytak az online előadások. Délelőtt tíz órakor kezdtünk, amikor Pekingben délután három, Los Angelesben éjfél, Ausztráliában pedig este hat óra volt. Délutánonként workshopok illetve koncertek kerültek sorra. Volt olyan program is, amelyet az előadó korábban rögzített, így az a Társaság youtube csatornáján vált elérhetővé.

Az előadások egy része beszámolószerű volt, azaz saját munkájukról, hazájuk zenei nevelési eredményeiről – problémáiról, esetleg a múltjáról szólt. Más részük egy-egy zenei jelenséget (harmóniai, zeneelméleti) világított meg speciális oldalról, ill. módszertani segítséget nyújtott. A Társaság népzenei csoportja Vikár László, az egykori Kodály tanítvány, népzenekutató nevét vette fel. Az egyik nap az övék volt, két magyar kutató, Sipos János és Juhász Zoltán is bemutatta legújabb eredményit. Sipos a török-magyar népzenei összehasonlító munkájáról, Juhász pedig a matematikai alapú számítógépes népdal elemzési és nemzetközi összehasonlító

munkájáról beszélt. A Vikár csoport vezetője, Miriam Factora a Fülöp-szigetek sokszínű népzenei világát mutatta be, de mellette előadott Chong Pek Lin a borneoi, Inagi Shinji pedig a japán dalokról szólván.

Mindszenty Zsuzsánna Liszt-díjas karnagy előadása sokakat lenyűgözött. A szimpózium jelszavához igazodva szólt a nemzeti identitás megőrzéséről és a globalizáció veszélyeiről, valamint Kodály velünk élő szellemiségéről. Remek kortárs művekkel illusztrálta mondanivalóját, elsősorban az ún. bartóki harmadik út zeneszerzőinek munkásságát elemezte.

A taiwan-i Lau Sze Wing mély tiszteletről tett tanúbizonyságot ezzel a mondatával: Bölcsességet tanulunk az ősöktől.

Nemes László Norbert, a Kodály Intézet igazgatója, a Társaság alelnöke Kodály Missa Brevis-ét elemezte és mutatta be egészen új szempontok alapján. Volt még két magyar előadó: Tóth Teréz a Kodály koncepció 21. századi újra definiálásáról szólt, míg Polyák Zsuzsanna készülő PhD dolgozata alapján, amely a Nemzetközi Kodály Társaság történetét dolgozza fel, a Társaság értesítőjének tudományos közléseit mutatta be és elemezte.

A koncertek nagy része a szimpóziumot befogadó és remekül megrendező lengyel Kodály Társaság szervezésében ment: lengyel zenét és táncokat hallottunk, de megszólaltak Bartók, Kodály és Kurtág művei is.

Az utolsó nap délutánján mindenki jelen volt, a különböző országok társaságainak képviselői beszámoltak tavalyi munkájukról.

Elgondolkodtató, hogy ezen a teljes hallgatóságot befogadó eseményen összesen 43-an voltunk a világ minden tájáról, ez volt a legnagyobb létszám. A magyar szakembereket két kezemen meg tudtam számolni, néhányuk csak a saját előadását tartotta meg. Bizony, érdemes ezen elgondolkodni. Hatalmas lehetőség még a kultúrpolitika számára is, hogy a világ számos pontján felfigyeltek kicsiny országunk hatalmas géniuszára. Sokan, de nem elegen. Mi, magyarok azonban nagyon kevesen vagyunk itt. Igaz, a közös nyelv az angol egy ilyen eseményen, de ma már a diplomához is nyelvvizsga kell, a fiataloknak kell ismerniük ezt a nyelvet.

Mindezek mellett a 2021-es Nemzetközi Kodály Szeminárium nagy sikerrel zárult, mindenki tanult és barátokat, új kollégákat, élményeket szerzett. Máris készülünk a 2023-as Los Angelesben megrendezendő jubileumi, a Társaság 50. évfordulóját ünneplő szimpóziumra. Reméljük, ott többen képviseljük majd a kodályi hagyományokat előadóként és hallgatóként is.

Fehér Anikó

XXXI. MISKOLCI NEMZETKÖZI KAMARAKÓRUS FESZTIVÁL

Miskolcon immár három évtizede hagyomány a kamarakórusok találkozójának évenkénti megrendezése. A korábbi években üde színfolt volt a városban a tavasszal megrendezésre kerülő kórusfesztivál, ahol a város és az ország kórusai, valamint külföldi vendégegyüttesek mutatták be műsoraikat. A fesztivál kiváló alkalom volt a különböző kultúrák „ütköztetésének", hiszen az eltelt 30 év alatt számos kórus érkezett Európa és Ázsia országaiból Törökországtól Franciaországig, Finnországtól Olaszországig. A résztvevő énekkarok vezetői több alkalommal tartottak mesterkurzusokat az erre jelentkező karnagyjelöltek és gyakorló karnagyok számára. A rendezvény az együttesek számára kiváló alkalom volt a repertoár bővítésére, kották cseréjére, barátságok, kulturális kapcsolatok építésére.

A 3 napos hosszú hétvége programjában már hagyománnyá vált a nyitóhangversenyen egy-egy oratórikus mű előadása, többször kortárs magyar szerzők művének ősbemutatója a Miskolci Szimfonikus Zenekar vagy a Miskolci Egyetem Szimfonikus Zenekarának közreműködésével, ezzel köszöntve a résztvevő együtteseket. A vendégkórusok bemutatkozó koncertjeit Miskolc és a megye településeinek különböző felekezetű templomaiban, színház- és hangversenytermeiben rendeztük. A vasárnap esti hangversenyen az összkar előadásában egy-egy rövidebb, erre alkalmas vonószenekari kíséretes mű zárta a rendezvényt. Mintegy 2 évtizede a Magyar Rádió a fesztivál koncertjeiről felvételt készített, melyeket későbbi időpontban sugárzott.

A pandémia megjelenése sajnos véget vetett a hagyományoknak, sem 2020-ban, sem 2021 tavaszán nem tudtuk a fesztivált megrendezni. Az eltelt időszak az énekeseknek is megpróbáltatást jelentett, hiszen hosszú ideig hallgatásra voltak ítélve, a próbák és az előadások is szüneteltek. Mi, a fesztivál szervezői úgy gondoltuk, hogy egy nyárvégi fesztivál újra feladatot jelentene az együtteseknek, és elősegítené a próbák beindítását. Nehéz helyzetben voltunk, hiszen a korábbi gyakorlat szerint már ősszel meghirdettük a következő rendezvényt, most csak mintegy másfél hónap állt rendelkezésünkre az előkészítésre. Jól mutatja a kórusok szereplési igényét, hogy a meghirdetéskor sokan jelezték részvételi szándékukat annak ellenére, hogy a felkészülésre kevés idő állt rendelkezésre. Külföldi együttesek is többen érdeklődtek a lehetőség iránt, de az állandóan változó határátlépési szabályok miatt végül csak 2 külföldi énekkar vállalta az utazást, és a magyarok közül is – a korábban szokásos 20-25 helyett – csak 11 résztvevő kórus maradt. Ebben az évben a vidéki hangversenyekről lemondtunk, és a péntek esti nyitóhangversenyen és a vasárnapi templomi szolgálatokon kívül a bemutatkozó koncertek és az összkar a szombati napon zajlottak.

Az idei koncertekhez a helyszínt a Zenepalota Bartók terme, az Avas-déli Római Katolikus (Jezsuita) Templom és a miskolci Bibliaház biztosította. A koncerteken nemcsak a kórusok hallgatták egymást, hanem érdeklődő közönség is szép számmal összegyűlt, és a kiemelkedő produkciókat vastapssal jutalmazták. A záró összkart (Mozart: Litaniae de Beata Maria Virgine K.V. 109) követően a vacsorán jó hangulatú, közös énekléssel búcsúztak egymástól az együttesek.

Sándor Zoltán

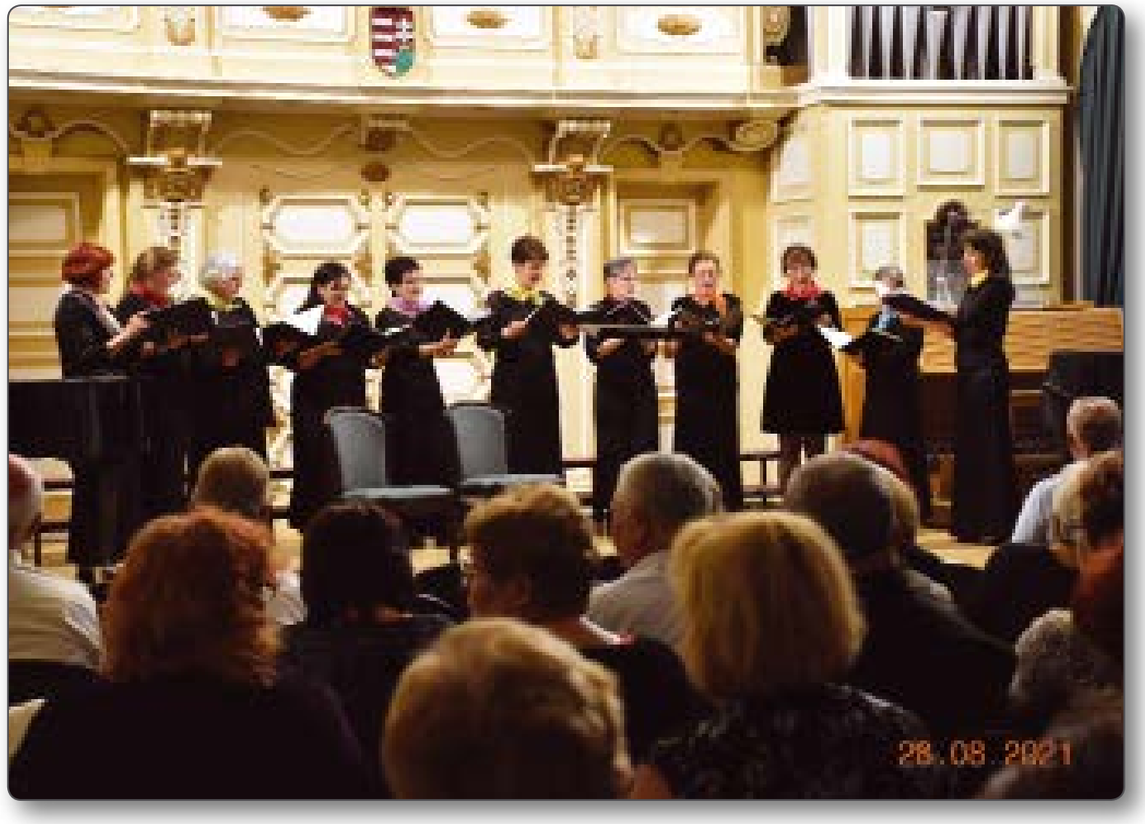

II. TENKES KÓRUSFESZTIVÁL

Siklós 2021. augusztus 28.

Babits örökérvényű gondolataival indította el Szklenár Nóra, a rendezvény háziasszonya a koncertet és végig nagyszerű konferansszal tette érdekessé és változatossá az estet. A Tenkes Vegyeskari Egyesület és Siklós városa 2018-ban határozta el, hogy hagyományteremtő programot szervez az I. Tenkes Kórusfesztivállal és kétévenként tovább élteti. Az ismert események miatt három év telt el a második alkalomig, de teljes volt a siker, annak ellenére, hogy a szakadó eső miatt nem lehetett megrendezni a hangversenyt a csodálatos várudvaron. A művelődési ház díszterminek kiváló akusztikája viszont kárpótolta az együtteseket és a közönséget.

Riegl Gábor polgármester úr is kiemelte a fesztivál jelentőségét, különösen azt, hogy egy nehéz időszak után milyen élmény egymással személyesen találkozni, beszélgetni, nevetni, de különösen együtt énekelni. Biztosította a fesztivál jövőbeni támogatását is.

A köszöntő után *Kertész Attila* a Pécs-Baranyai Kórus és Zenekari Szövetség és a Magyar Kodály Társaság nevében üdvözölte az együtteseket és szólistákat, megköszönve Siklós városának és a siklósi énekeseknek, kiemelten karnagyuknak *Kunváriné Okos Ilonának* kiemelkedő szervező munkáját.

Siklóson 150 évre tekint vissza a kórusmozgalom, egy férfi daloskör indította útjára. A házigazda **Tenkes Vegyeskar** jövőre ünnepli fennállásának 70. születésnapját. Legutóbbi minősítésükön „Gála kórus" címet nyertek el. Európa több országában arattak sikert, rendszeres résztvevői a magyar fesztiváloknak, rendezvényeknek. 2017 óta *Kunváriné Okos Ilona* KÓTA-díjas karnagy a vezetőjük, akinek szuggesztív irányításával nagy sikert aratott Vavrinecz Béla: Széles a Balaton és Karai József: Estéli nótázás c. művének előadása, Petőcz Zsuzsanna zongorakíséretével. Hosszantartó vastaps volt a jutalmuk.

Pécs város talán legfiatalabb együttese következett, az **Assonantia Női Kar**. 2019-ben alakultak két nagy múltú kórus utódaként *Bártfai Zsuzsanna* vezetésével. A kis létszámú újjáalakult, „felfrissült" kamarakórus kiegyensúlyozott, plasztikus hangzásra törekszik, jól kiválogatott repertoárral lépett a közönség elé.

A pécsiek után a Prima Primissima Díjas Weiner Leó Katolikus Gimnázium **Főnix Kamarakórusa** lépett fel *Györfi Katalin* irányításával. A kiegyensúlyozott, szép hangzású kamarakórus átélt muzikalitással tolmácsolta műveit, sugározva az énekelt zene erejét. A budapesti fiatalok számtalan nemzetközi és magyarországi fesztiválon, kórusversenyen értek el kiemelkedő sikert.

„Minden embernek a lelkében dal van és saját lelkét hallja minden dalban.

És akinek szép a lelkében az ének, az hallja mások énekét is szépnek. "

Kaposvár városának jeles együttese a 27 évvel ezelőtt alakult **Zenekedvelők Kórusa**. Az énekkar állandó szervezője a város zenei rendezvényeinek, zenei továbbképzéseinek, így az Éneklő Pannónia Felnőtt Kórusok Fesztiváljának, Kicsinyek Kórusainak Országos Fesztiváljának és a Karácsonyi muzsikának, de több európai országban is jártak sikerrel, szoros kapcsolatot tartanak magyar és külföldi együttesekkel. A kiváló karnagy, *Kerekesné Pytel Anna* hangulatos, változatos műsort állított össze. A közönség kulturált éneklésüket nagy tapssal jutalmazta.

Nagyszerű élményt adott *Bódi Zsófia* énekművész, *Kerékfy-Horváth Nikolett* zongorakíséretével. A pécsi származású énekművész a Zeneakadémián és a Brémai Zeneművészeti Egyetemen szerezte diplomáját és egyben zeneterapeuta és tanár is. Óriási vastapssal ünnepelte a közönség előadását. Külön örültünk, hogy a koncerten legalább egy Kodály kompozíció is megszólalt, A csitári hegyek alatt c. népdalfeldolgozás.

Nagy megtiszteltetés érte Siklós városát, hogy a Magyar Örökség-díjas **Pécsi Kamarakórus** vállalta a szereplést, művészi élményt nyújtva a közönségnek. Eddig Európa 24 országában jártak 85 koncertkörút keretében. Nemzetközi versenyekről az elmúlt 60 évben 42 díjjal tértek haza, 14 CD örökíti meg kiemelkedő művészi tevékenységüket. Ez elsősorban Tillai Aurél Kossuth-díjas, Liszt-díjas, érdemes művésznek köszönhető, aki a Pécsi Tudományegyetem professor emeritusa, akit nem régen köszöntöttünk 90 éves születésnapja alkalmából. Repertoárjuk átöleli szinte a teljes kórusirodalmat, ebből adtak egy nagyszerű ízelítőt. Stílusos volt, hogy az összkart a szerző *Tillai Aurél* vezényelte nagy sikerrel. a mű címe: Cantate Domino.

A **Bajai Liszt Ferenc Énekkar** szereplésével, a kaposvári kórus mellett, teljessé tette, hogy egy kis dél-magyarországi fesztiválláváljon a siklósi. 160 évvel ezelőtt alakult meg először az első bajai dalárda, amelynek utódjaként tartják számon a Liszt Ferenc Vegyeskart, melynek női szólamai 2017 óta külön női karként is fellépnek. A „Gála" minősítéssel rendelkező kórust 1993 óta a KÓTA-díjas, Nagy László-díjas *Makkai Gézáné* vezeti, akire jellemző a nagyszerűen felépített, hatásos műsor összeállítása, melyet a telt hangzású együttes most is teljes átéltséggel, muzikalitással szólaltatott meg.

A siklósi zenei rendezvények rendszeres visszatérője a 64 éves múltra visszatekintő **Szigetvári Tinódi Vegyeskar**. Az együttes széleskörű kapcsolatokat ápol hazai és külföldi kórusokkal. A kiemelkedő „Fesztiválkórus" minősítéssel rendelkező énekkart 2004 óta *Vucskics Anett* vezényli, 4 CD lemez és jeles magyarországi és külföldi versenyeredmények jelzik az értékes munkát. A kiegyensúlyozott hangzású együttes hangulatos előadása méltó sikert aratott.

Kedves színfoltja volt a koncertnek a szép hangú *Tatai Adél* szólója, akit lánya, Kassai Antónia kísért zongorán.

A sajnálatos események miatt sajnálatunkra Jankó Gabriella népdalénekes és a budapesti Vadrózsák néptáncegyüttes lemondta szereplését.

Gratulálunk Siklós város vezetésének és a Tenkes Vegyeskari Egyesületnek a nagyszerű szervezésért, a fellépő együtteseknek, hogy a „pandémiás-korszak" után ilyen lelkesen, felkészülten jöttek el azzal a hittel, hogy a közös együtténeklésnek rendkívüli, meghatározó az összetartó ereje ma és a jövőben is.

Kertész Attila

Centenáriumi év - 2021

100 ÉVES A SEPSISZENTGYÖRGYI MAGYAR FÉRFIDALÁRDA

Történeti bemutató

A Magyar Férfidalárda létrejöttének megértésében a történeti előzmények ismerete segíthet. Sepsiszentgyörgy városának a millenniumkor alig 6000 lakosa volt, de már akkor jelentős zenei múlttal rendelkezett. A Székely Mikó Kollégium hajdani tanára, Berde Zoltán kutatásaiból lehet tudni, hogy Sepsiszentgyörgyön az első kórus, a Mikó Kollégium Harmóniája az 1862-63-as tanévben alakult Zayzon Farkas osztálytanító vezetésével. Ez az időpont tekinthető a sepsiszentgyörgyi kórusmozgalom kezdetének. A Református Dalárda 1873-ban alakult meg, majd 1875-ben a város első vegyeskara is; ezek a kórusok a századfordulón és az azt követő első két évtizedben működtek.

Az első állandó sepsiszentgyörgyi városi dalárda 1870-1876 között alakult Zayzon Farkas tiszteletes úr vezetésével. 1875-től az Eötvös Egylet tagjaiból alakult férfikar már Mendelssohn Török bordalát és népdalokat énekelt. 1877-től vegyeskarrá kiegészítve működött a dalárda kisebb-nagyobb megszakításokkal. 1888-ban újraalakult a dalárda, melynek tagjai hivatalnokok, tanárok, derék polgárok Zayzon Farkas szakképzett vezetésével.

A trianoni döntés utáni változások a magyar anyanyelvet és nemzeti kultúrát veszélyeztető új környezetében szükségessé vált egy új kórus életre hívása, amelynek neve is tükrözte, hogy hivatása ápolni, továbbvinni, fejleszteni a magyar nemzeti dalkultúrát.

A háború utáni években Sepsiszentgyörgyön

a Székely Nemzeti Múzeum kulturális programjai mellett a dalárdamozgalom éledt fel a leghamarabb és az összes előző helyi dalárdánál hosszabb élettartamú egyesületté nőtte ki magát. A megyeszékhelyen a régebben alakult dalárda újjászervezésével kedvező körülmények között vette kezdetét a dalos mozgalom.

Az első világháború befejezése és az azt követő impériumváltás kettészakította az Aradon 1867-ben megalakult Daláregylet hatósugarába tartozó énekkarokat. Első vezetőségét 1867. július 10-én választották meg: Ábrányi Kornél, Engesszer Mihály, Erkel Ferenc, Felsmann József, Mosonyi Mihály, Reményi Ede, Till Sándor.

A Romániában maradt kórusok vezetői 1921. november 13-án Brassóban megalakították a Romániai Magyar Dalosszövetséget (RMD), amelynek elnöke Szemlér Ferenc költő-tanár lett (1922-23). A Dalosszövetséghez csatlakozott az énekkarok jelentős része. Később a szövetség székhelye átkerül Kolozsvárra. 1927-től az énekkari munka fellendítésére, a karvezetők továbbképzésére a szövetség rendszeresítette a karnagyképző tanfolyamokat. 1938-ig 6 országos és számos kerületi versenyt bonyolított le a szövetség vezetősége 2268 kórus részvételével (országos versenyek: Kolozsvár, Marosvásárhely, Segesvár; kerületi versenyek: Bánffyhunyad, Sepsiszentgyörgy, Dés, Nagyenyed, Szatmár, Dicsőszentmárton).

A második világháború alatt az énekkarok működése szinte leállt, főleg Dél-Erdélyben, de döntő fordulatot jelentett az 1948-as év, amikor a Dalosszövetség élére Nagy István karnagy (1907-1983), a kolozsvári Zeneművészeti Főiskola akkori igazgató-professzora került. Az új kor szellemében a szövetség felvette a „Bartók Béla Dalosszövetség" elnevezést.

1949-ben, az államosítás időszakában a dalosszövetség megszűnt. A művelődés országos újjászervezésével és a Művelődési Otthonok rendszerének kiépítésével az énekkarok, mint népi, egyházi, szakszervezeti, üzemi, iskolai kórusok folytatták tevékenységüket művelődési házak, templomok, klubok, üzemek, gyárak, iskolák keretében.

1994-ben újraalakult a Romániai Magyar Dalosszövetség, melynek elnöke 6 éven keresztül László Attila sepsiszentgyörgyi zenetanár volt, a sepsiszentgyörgyi Magyar Férfidalárda akkori karnagya.

A sepsiszentgyörgyi Magyar Dalárda (akkori nevén) 1921. február 1-én alakult, tagjai helybéli és környékbéli iparosok, kereskedők, értelmiségiek (kántor, tanító, vezetőember) összesen 45 rendszeres taggal. A „Férfi" kiegészítő nevet 1945 után kapta. Érdekességként megemlítem, hogy ugyanabban az évben jött létre a Románia Magyar Dalosszövetség.

A dalárda egyesülete 1921. október 26-án tartott alakuló közgyűlésén megfogalmazott szabályzat alapján az egyesület eredeti célja: „karéneklés útján benső örömet és tisztult szórakozást szerezni és ez által a szív nemesítése, a közművelődés fejlesztése, a jótékonyság gyakorlása" volt. Ezt a célkitűzést később a következőkkel egészítették ki: *„Megfogyva bár, de törve nem! Célunk ma is az, hogy amíg erővel, egészséggel, hanggal bírjuk – őrizzük, ápoljuk drága anyanyelvünket, nemzeti kultúránkat, ezzel is gátat vetve mindennemű lemorzsolódásnak, beolvadásnak."*

Mottója (Jeligéje):

„Székely, egyesülj a dalban,/ Benne vigasz, benne balzsam./
A testvér szív összedobban,/ Megtanul szeretni jobban.
Arra, aki dalol múltjáról,/ Szebb jövendő hite tárul."

Versét I. Szász Béla tanár írta, illetve zenéjét Dr. Keresztes Károly ügyvéd, zeneszerző, hegedűművész, komponálta.

A zászlót, melyen megtalálható az eredeti jelige, 1927-ben rendelték meg Keöpeczi Sebestyén József heraldikustól, 1928-ban avatták és kultúrtörténeti ereklyének számít, a rúdját arany és ezüst szegekkel verették ki a tagok és pártfogók. 1969-től kezdve már nem lehetett az eredeti jeligét énekelni, később kottája is elveszett, így hát Holló Ernő (költő) újraírta szövegét, László Attila (zenetanár, zeneszerző) pedig zenéjét:

„Dalolj, dalolj, dalolj, a dallal szebb az élet!
Dalolj, dalol, dalolj, a dal megtisztít, felemel."

A Sepsiszentgyörgyi Magyar Dalárda intenzív munkája nyomán alakult ki a többi városi szervezet keretében is az énekkari mozgalom. Ennek következtében a 20-as években a háromszéki dalárdák, dalkörök kiváló helyezést értek el és a második helyen szerepeltek Kolozs-megye után.

A dalárda kibontakozásának aranykora az 1921-es alakulástól a Második Világháború végéig számítható. Második korszakában a háború okozta visszaesés, az 1944-1969 közötti viharos évek, útkeresés, sok buktató, elbizonytalanodás, gyakori apró megszakítás jellemezte a dalárda munkáját. A harmadik időszak, 1969-1989 decembere között elhozta a kórus talpra állását, ekkor újraszerveződött, felvirágzott és némileg fiatalodott, annak ellenére, hogy a diktatúra ráerőszakolt repertoárpolitikája is rányomta bélyegét. Végül, 1989 decemberétől kezdve napjainkig a dalárda újra szabadon énekelhetett, fejlődhetett, repertoárja tovább gazdagodott, főleg vallásos és magyar szerzők műveivel. Ez utóbbi korszaka sajnos egyben a kiöregedés ideje is, lévén, hogy ma ritka az a fiatal, aki önkéntesen szeretne a kórusban énekelni.

A dalárda eddigi karnagyai: – Hatvani Lajos, tanár (1921-1925); – Beör Kálmán, kollégiumi tanár (1921-1922), helyettes karnagya: Zayzon Ferenc, tanár (1922, Kecskmét); – Király Lajos, tanár (1922-1923); – Mirtse Dénes, református kántortanító (1923-1933); – Bágya András, zenetanár, zeneszerző (1933-1935); – Benedek Kálmán, zenetanár, orgonaművész (1935-1936); – Ferencz Jenő, római katolikus kántortanító (1936-1967); – Albu Lajos, kántortanító (1967-1968); – Ferencz Jenő, római katolikus kántortanító (1968-1972); – László Attila, Nagy István- és Pro Urbe-díjas, karnagy, zenetanár, zeneszerző (1972-2014); – 2014. október 18.-tól Jakab Árpád, Jagamas János-díjas karnagy, zenepedagógus.

Kiemelkedő események és teljesítmények:

A Magyar Dalárda 1921-1944 közötti időszakának fontos eseményei a zászlóavató ünnepség (1928) és a Háromszéki Dalos-bizottság megalakulása (1944). Ebben az időszakban négy fontosabb díjat kapott a dalárda: Kolozsvári Dalosverseny III. díj (1923); – Marosvásárhely III. díj és ezüst serleg (1925); – Segesvár ezüstserleg (1928).

1944-1969 között különféle neveken és más-más kórusokkal (vállalati) egybeolvasztva szerepelt a dalárda. 1969-1989 közötti időszak legfontosabb eseménye a kórus fennállásának 60. évfordulója (1981). Fontosabb kitüntetése Országos III. helyezés (Szeben, 1985).

1989 után szerepelt a város történelmi, kulturális, egyházi ünnepein, évente megtartotta állandó koncertjeit és közösségi programjait, valamint részt vett minden évben legalább öt-hat kórustalálkozón és fesztiválon. Rendszeresen bekapcsolódott a missziós-, szórványprogramokba. Amint lehetőség nyílt külföldi fellépésekre, testvérkapcsolatokat alakított ki magyarországi kórusokkal is (pl. I. Bordal Világfesztivál, Pécs – 1993). Említésre méltóak az önálló kezdeményezések: a Magyar Kultúra Napja; a Zene Világnapja megünneplése Sepsiszentgyörgyön is. Misszió-, szórványprogramok: (Kalotaszeg: Inaktelke, Déva, Vajdahunyad - 2019).

Szováta – 2019 – „Az Aranycsapat"

1995-től tagja a Romániai Magyar Dalosszövetségnek, 2014-től pedig a Száztagú Székely Férfikórusnak, melynek még tagjai: a székelyudvarhelyi Székely Dalegylet Férfikórusa, a Gyergyószentmiklósi Ipartestület Férfikara, a Csíkborzsovai Férfikórus és a Marosszéki Harmónia Dalcsoport.

És a díj

Kiemelkedő teljesítmények a két minősítő hangversenyen Arany fokozat megszerzése (Sepsiszentgyörgy, 1997 – RMD, Szováta – 2019 – KÓTA).

A Magyar Férfidalárda kapcsolatai: Füleki Férfikar, Mezőkeresztesi Aranykalász Férfikar, Kőbányai Férfikar, Péceli Férfikar, Péti Férfikar, Siófoki Férfi Dalkör Egylet, Kovásznai Férfikórus, Székelytamásfalvi Férfi Dalárda.

A dalárda jelenlegi helyzete

A Magyar Férfidalárda Sepsiszentgyörgy Városi Tanácsához tartozó „Kónya Ádám" Művelődési Ház égisze alatt működik, és 2018-tól újra van önálló jogi személlyel rendelkező egyesülete. A Dalárda repertoárját meghatározza nemzetünk, népünk nyelvápolása, ugyanakkor vallásos, világiklasszikus művek, bordalok, huszár-katonadalok, népdalfeldolgozások is jellemzik. Jelenleg a Magyar Férfidalárda 28 taggal működik, akik zenekedvelő értelmiségiek és szakemberek. A másfél órás próbák hetente két alkalommal zajlanak. Az elmúlt 6 év alatt 4 új taggal gyarapodott a dalárda. Véleményünk szerint a nagy múltú Magyar Férfidalárdának nagy szüksége lenne újabb tagokra, akik tovább vihetik a dalárda zászlóját, énekes jókedvét, tradícióit.

Idén Centenáriumot ünnepel a dalárda, melynek tiszteletére emlékkönyv készül. Az ünnepi hangversenyre 2021. szeptember 11-én került sor, együtt ünnepelve a testvér- és vendégkórusainkkal.

A Sepsiszentgyörgyi Magyar Férfidalárda zászlótörténete

A zászló 1928-ban készült, úgy a tervezés, mint a kivitel remekműnek mondható. Tervét Keöpeczi Sebestyén József, európai hírű címerművész heraldikus készítette, a hímzést a nagyajtai Réthy-lányok (Erzsébet és Irma), az aranyműves munkát a brassói Gräfft cég emberei végezték. Stílusa Bethlen Gábor fejedelemudvarának formakincseire utal. Egyik oldala kék, a másik fehér, hossza szélességének kétszerese.

A kék oldal közepén gyümölcs koszorú fogja körül az ovális fehér korongot, mely a dalárda aranybetűs jelmondatát: „Székely egyesülj a dalban” foglalja magában. A jeligés fehér korong a dalárda jelvényét övezi. Ez egy kissé jobbra forduló virágos pruszlikos, fehér kötényes, sötétkék fersinges, fehér inges, nyakán kláris gyöngyös, koszorúba kötött hajú barna székely leány, amint felemelt kezeire és a mellette levő virágokra szállt pacsirtákat énekelni tanítja.

A zászló mindkét oldalának kerete a fejedelem-kori úri hímzés motívumaival van díszítve. A zászló mezője arany lángnyelvekkel van bekerítve.

A Sepsiszentgyörgyi Magyar Férfidalárda zászlója képekben

A zászló kék és fehér oldala

A teljes zászló

A fehér oldal közepét két címerpajzs foglalja el. A jobboldalon levő pajzs kék mezőjében ragyogó arany nap-arc és tőle balra fogyó, ezüst félhold lebeg (ez a székelyek ősi nemzeti címere). A baloldali kék pajzs Sepsiszentgyörgy város címerét foglalja magában.

A címerpár alatt arany bélésű és szegésű kék szalag lebeg, melyen nagy aranybetűkkel a dalárda neve és alapítási éve szerepel. A pajzsokat cser- és babérág díszíti. A zászló ezen arany lángnyelvekkel díszített fehér oldalát is díszes stilizált vörös szegfűből és kék búzavirágból font keret veszi körül. A zászló két szögletében kék-sárga csíkok szimbolizálják az állam iránti hűséget. A zászló arany rojttal van beszegve és öt pár kék-arany sodrású zsinórral van a rúdra erősítve.

A zászlórúd arany vörösre fényezett juharfa, a lándzsa csúcsa kézzel domborított ezüst, egyik oldalán a székely nemzet címerpajzsával, a másikon a dalárda nevének kezdőbetűiből alakított monogram, aranycser és babérággal övezve. A lándzsa csúcsának csőszerű ezüstnyelére a dalárda tisztviselőinek és választmányi tagjainak nevei vannak bevésve. A zászlórúd összeillesztésénél ezüst abroncspár szerepel, amelyre a dalárda tagjainak nevei vannak felvésve. A rúd arany és ezüst zászlószögekkel van kiverve (401 darab), a szögek a Bethlen Gábor kori erdélyi címerpajzsot utánozzák és a beverők nevei vannak rájuk vésve.

Jakab Árpád
karnagy

A zászló címerei

A lándzsa minkét oldalról

NépZeneSzó

NÉPDALKÖRÖK, PÁVAKÖRÖK ÉS NÉPZENEI EGYÜTTESEK OLDALA

CD ajánló

Népzene Székelyföldről és a Felső-Maros mentéről

PÁZSINT

CD, Fonó 2021

Újabb remek népzenei anyagot tartalmazó lemez lepte meg az ezirán érdeklődőket.

Szabó Dániel cimbalomművész a főszereplője, aki a Zeneakadémián tanult és koncertezett a világ sok pontján. Most néhány zenésszel együtt készítette el ezeket a felvételeket egy speciális, különleges népzenei dialektusterület zenéjét bemutatván. Székelyföldi és Felső-Maros menti dallamokat hallunk. Szabó három évig az MMA ösztöndíjasa volt, munkájának egyik eredménye ez az összeállítás.

Az első felvétel vajdaszentiványi muzsikát kínál. Az énekes Paár Júlia, aki gyermeklemezeken és különböző formációkban is hallható. Remekül áll neki a Szeretet próbája ballada két variánsának eléneklése is Szabó cimbalom kíséretével. Itt érvényesül igazán az énekes drámai tehetsége, a népdal lehetőségein túlmutató zenei képessége. Mindezt remekül egészíti ki Szabó improvizatív, érzékeny kísérete.

Énekel a lemezen Kacsóh Hanga is, akit mostanában legtöbbször a Muzsikás együttessel hallhattunk. Kacsóh hangja nekem mindig a kalotaszegi parasztasszonyokat idézi meg, erőteljes, pontos, szép. Mezőbándi, felsősófalvi, kibédi és gyergyói dalokat hallunk tőle. Mezőbándot a népzenetudomány a Marosszéki Mezőségnek nevezett tájegység körébe sorolja – lám, ennek meghatározása sem egyszerű.

Szabó Dániel virtuóz sokszínű játéka példaszerű. Kihasználja a hangszer adta összes lehetőséget, a stílus keretein belül. Mindig öröm hallani azonban a hangszeres játékosok éneklését. Amikor ők kerülnek abba a helyzetbe, hogy őket kíséri a zenekar, aminek tagja jelen esetben ő maga is.

Éneke egyszerű, sallangmentes. Remek hangszerjátéka minden számban, de különösen az utolsó, gyergyói összeállításban csillog. Virtuóz, ötletes, sokszínű. Érezhető az a személyes tapasztalat, amit az előadó gyűjtőútjain szerzett, hiszen ismeri az eredeti előadókat, az „adatközlőket”, akiktől a legtöbbet lehet tanulni.

Egy csíki lokálba is ellátogatunk a zene segítségével, mégpedig a 20. század elején. A hangszeres művészek közül ki kell emelni Bede Péter szaxofonjátékát és András Orsolya percíz gardonozását. A nemrégiben elhunyt hiteles és tehetséges népzenész, Dsupin Pál emlékére szól a lemez utolsó száma, gyergyói muzsika.

Maga a cím: pázsint, a pázsit ősmagyar megfelelője.
Érdekes és viszonylag ritkán hallható hangszer a cimbalom, érdemes vele megismerkedni Szabó Dániel segítségével, az ő játéka révén.

Fehér Anikó

SZOMSZÉDOLÁS VECSÉSEN

Legtöbbünknek mi más jutna eszünkbe Vecsésről, mint a finom, ropogós káposzta és a belőle készült remek savanyúságok. Jól is van ez így, ám az utóbbi időben nagyszerű kulturális életére is figyelhetünk a Budapest-közeli városkának.

Negyedik alkalommal rendezték meg Szomszédolás címmel a Nemzetközi Folklór Fesztivált és Kiállítást ezen a napos októberi hétvégén, 16-án és 17-én. Az összetartó, főszervező Katonáné Gergely Tünde, a helyi népdalkör oszlopos tagja, a Balla Péter Népdalkör Hagyományőrző Egyesület elnöke volt, aki igazi háziasszonyként, mindenkire és mindenre figyelt.

A két napos eseménysorozat minden korosztálynak és sokféle érdeklődési körű embernek adott programot. Szombaton nyílt meg az a kiállítás, ami Dabas és Térsége kézműveseinek alkotásait mutatta be. Dobos Krisztina remek bőrmunkái valamint Pesti János faragó munkái – mindketten népművészek - vitték a prímet, de láttuk – még készítés közben is – a kunhímzést, népi iparművészeti munkákat, gyöngyöket, csipkét, ruhákat, nemez és kerámia tárgyakat. Tíz órakor kezdődött a sokszínű koncert, amin népdalkörök, szólisták, kórusok és néptánccsoportok mutatkoztak be. A kiállítást a helyszínt és technikai hátteret nyújtó Bálint Ágnes Kulturális Központ igazgatója, Kis Tóth János nyitotta meg. A város polgármestere, Szlahó Csaba egy kis kultúrtörténeti visszatekintéssel fűszerezve nyitotta meg a fesztivált. A teljes sorozatot a Nemzeti Kulturális Alap támogatása tette lehetővé.

A vecsési Balla Péter népzenekutatóról elnevezett népdalkör remek, kimunkált hangon szólalt meg. Vezetőjük Dr. Papp Edit karnagy, aki szakértelemmel és igazi odaadással irányítja őket. A kisteleki citerazenekar, a Cantus Firmus Dalárda, a kunhegyesi Búzavirág Népdalkör és Hajdina Citerazenekar, a szintén vecsési Labdarózsa népdalkör mind olyan összeállításokkal léptek fel, amelyek bármely országos bemutatón megállják a helyüket. Hallhattunk szólistákat: Papp Lajos és Ferenczik Attila, a nádudvari népdalkör tagjai adatközlő szintű éneklést mutattak be, öröm volt hallgatni őket. A mára már letűnt pásztorélet elevenedett meg előttünk hangjuk nyomán. A kórusuk is bemutatkozott, nem kisebb sikerrel.

A második rész elején a házigazda Balla Népdalkör Citerazenekara is jól szerepelt. A Monori Strázsák Néptáncegyüttes friss, fiatalos fellépése a kalotaszegi táncokkal igazán üdítő színfolt volt a műsorfolyamban.

A Vecsernye Gospel kórus szintén helyi, ők az evangélikus egyház keretein belül működnek, ők egy más világ szépségeit tárták elénk. Változatos szlovák tánc összeállítással örvendeztetett meg minket a Roszicska Hagyományőrző Ének- és Tánccsoport Maglódról, remek ruhákban igazán fiatalos hévvel ropták a táncokat.

Mindkét műsorfél zárószáma a kazincbarcikai Galagonya citerazenekar játéka volt, akik igazán kiművelten, éteri tisztasággal játszottak feldolgozott népzenét. Ők igazi hangszeres profik a műfajukban, remek hangulatot teremtettek átélt játékukkal és a terem megénekeltetésével is.

A műsor után Sarantis Mantzourakis görög zeneművész előadását és koncertjét hallhatta a közönség, másnap pedig a KÓTA társelnöke, a valamennyiünk által szeretett Birinyi József tartott hangszerbemutató előadást. A két napot a Kóborzengő zenekar koncertje zárta.

Nem véletlen, hogy minden fellépő egy kerámiából készült káposztalevelet vihetett haza emlékül. Őrizni kell a hagyomány minden formáját. Az ilyen sokszínű, izgalmas és tartalmas előadásokkal is.

Fehér Anikó

FELHÍVÁS

Tisztelettel kérjük Barátainkat és Pártolóinkat, hogy támogassák a KÓTA kulturális munkáját személyi jövedelemadójuk 1%-ával! Köszönjük!
Magyar Kórusok, Zenekarok és Népzenei Együttesek Szövetsége - KÓTA Adószám: 19660372-1-41

XIII. IKVA-PARTI DALOSTALÁLKOZÓ

Nagylózs 2021. 10. 02.

A zene világnapjához kapcsolódva október 2-án ismét megrendezte a helyi Bel Canto Vegyeskar az Ikva-parti dalostalálkozót Nagylózson. Az eredetileg kétévente megszervezésre kerülő kórustalálkozót a tavalyi pandémia miatt egy évvel halasztani kényszerült a kórus.

Vendégeink a gazdag kórusélettel rendelkező környék énekkarai voltak: a **Szent Mihály templom kórusa** *Hegykőről Bak Lilla* vezetésével, a fertőszentmiklósi Pedagógus Nőikari Egyesület Egyed Márta dirigálásával, valamint Sopronhorpácsról a Szentirmay Elemér Kórus Horváthné Kemény Tünde irányításával.

A fellépők színes programmal, igényesen összeállított műsorral szerepeltek, melyben egyházi és világi dallamok egyaránt felcsendültek. A koncert elején a házigazda énekkar vallásos összeállítása csendült fel. A hegykői énekesek alacsony létszámuk ellenére gyönyörű hangzással, változatos programmal varázsolták el a megjelent közönséget. A fertőszentmiklósi hölgyek több Bartók nőikart adtak elő szépen kidolgozva. A sopronhorpácsiak vidám műsorát a délután meglepetése követte, melyben a nagylózsi és a sopronhorpácsi énekkar közös műsora következett. A két kórus egyesítése szinte kézenfekvő volt, hiszen karnagyuk ugyanaz a személy. A dalostalálkozó zárásaként Bárdos: Szellő zúg távol és Karai: Ugrótánc című műveinek összkari előadása hangzott el *Schárfy Zoltánné Halmos Erika* zongorakíséretével. Az oklevelek átadása után terített asztal mellett kötetlen beszélgetéssel, közös énekléssel zárult a nap.

Öröm volt számunkra, hogy ismét közönség előtt énekelhettünk. Nagyon vártuk azt is, hogy újra találkozhassunk a hosszúra nyúlt, kényszerű hallgatás után a dalostársakkal. Kellemes délutánt töltöttünk együtt.

Horváthné Kemény Tünde
karvezető

„... mindennek ellenére itthon is kell és lehet ilyen életet teremteni."

TÖBB MINT 30 ÉVE MŰKÖDIK A SZLOVÁKIAI MAGYAR ZENEBARÁTOK TÁRSASÁGA

„A zene nem magánosok kedvtelése, hanem lelki erőforrás, amelyet minden nemzet igyekszik közkinccsé tenni." (Kodály Zoltán)

A Szlovákiai Magyar Zenebarátok Társasága (SZMZT) a CSEMADOK (Csehszlovákiai Magyar Dolgozók Kultúregyesülete) keretében alakult meg 1990. december 9-én Pozsonyban Dr. Duka-Zólyomi Emese zenetudós, karnagy elnökletével. Sajnos, Ő már néhány éve nincs közöttünk, de nagyrészt neki köszönhető, hogy a SZMZT mindmáig működik.

Bárdos Gyula, a CSEMADOK országos elnöke írja a 25 éves a Szlovákiai Magyar Zenebarátok Társasága című kiadványban: *„Az ének, a zene a kezdetektől, a megalakulástól fogva jelentős szerepet töltött be a Szlovákiai Magyar Társadalmi és Közművelődési Szövetség – Csemadok tevékenységében. Sőt már Szövetségünk megalakulása előtt is, a kisebbségi létbe zuhant magyarság eszmélésében is jelentős feladat hárult a különféle zenei csoportok – templomi kórusok, rezesbandák, zenekarok vezetőire és tagjaira, hogy segítsék az itt élő emberek közösséggé formálását."*

A Szlovákiai Magyar Zenebarátok Társasága tevékenységének rendeltetése, hogy különféle zenei rendezvények szervezésével biztosítsa nemzetrészünk számára a zenei élet folytonosságát – ne hagyja a *„tüzet"* kialudni! Teremtsen minél több lehetőséget a zenekultúra felvidéki művelői, fáklyavivői számára, akik a zene, a *lelki erőforrás* közkinccsé tételét vállalják, s azok számára is, akiknek a zenére, mint éltető erőforrásra befogadóként van igényük ezáltal is segítve nemzetrészünk *„közösséggé formálását"*!

„Galántán töltötte a szerző gyermekkora legszebb hét esztendejét." – olvasható Kodály Zoltán Galántai táncok című zenekari művének partitúrájában. Mi sem volt hát természetesebb, minthogy 1969-ben a magyar kórusmuzsika megteremtőjének szeretett városában, Galántán rendezték meg első ízben a **Szlovákiai Magyar Felnőtt Énekkarok Fesztiválját**, (egyben minősítő versenyét), a **KODÁLY NAPOKAT**. A háromévenként megrendezésre kerülő seregszemle első nyolc évfolyamának fő szervezői a Csemadok Központi Bizottsága és a Népművelési Intézet voltak. A SZMZT 1993-tól kapcsolódott be a KODÁLY NAPOK szervezésébe, rendezésébe. Jelenünkben a fő szervezők a CSEMADOK keretében működő SZMZT és a Csemadok Galántai Területi Választmánya. A rendezvény fővédnöke Kodály Zoltánné Péczeli Sarolta.

A versenyző kórusok teljesítményét (nemzetközileg elfogadott pontozás alapján) egy hazai és nagyrészt magyarországi zenei szaktekintélyekből álló zsűri minősíti. Örvendetes, hogy a magyarországi szakemberek (maguk is kiváló karnagyok, tanárok) minden alkalommal nagy elismeréssel nyilatkoznak a kórusok felkészültségéről, a szervezők áldozatos munkájáról, a rendezvény színvonaláról.
Néhány mondat az értékelésekből:

– **Kertész Attila (Pécs)**, Liszt Ferenc díjas karnagy, címzetes egyetemi docens, a Magyar Kodály Társaság elnöke: *„Köszönöm, hogy itt lehettünk, hogy feltöltődve tud visszamenni az ember csonka – Magyarországra."*

– **Hartyányi Judit (Budapest)**, karnagy, ny. egyetemi docens, a Nemzetközi Kodály Társaság alelnöke: *„Újra és újra örülni kell ennek a lelkületnek, amelyet csak itt lehet megtapasztalni. Köszönet az életerőért, amelyet innen lehet elvinni."*

– **Erdélyi Ágnes (Veszprém),** Veszprém Város Vegyeskarának karnagya (másokkal együtt ő is viszszatérő tagja a bírálóbizottságnak): *„Itt még érezni, hogy „Van még lelke Árpád nemzetének."*

Kodály Zoltán tanítását követve - miszerint *„Leghálásabb tárgy a karének, mert legjobban fizet a ráfordított fáradságért."* – a szlovákiai magyar gyermek- és ifjúsági kórusok országos seregszemléje, egyben minősítő versenye, az idén 50 éves **CSENGŐ ÉNEKSZÓ** (szintén háromévenként) **Érsekújvárban kerül megrendezésre**. Meghirdetője és megszervezője a Csemadok Országos Tanácsa, valamint a SZMZT, közösen a Csemadok Érsekújvári Területi Választmányával, az érsekújvári Regionális Népművelési Központtal és Érsekújvár városa támogatásával.

A legutóbbi, a **XVII. CSENGŐ ÉNEKSZÓ** – 19 versenyző énekkar részvételével – 2018. május 9-én és 10-én valósult meg, hagyományosan Érsekújvárban a Királyi Lovardában. 1989-et megelőzően az országos fesztiválra való eljutás feltétele a járási és kerületi fordulókon való sikeres megmérettetés volt, míg jelenleg elegendő a nevezési díj befizetése. Ez utóbbi bevezetésének kettős oka van: egyrészt az egyre korlátozottabb állami támogatás, másrészt gyermek- és ifjúsági kórusaink számának sajnálatos csökkenése. Ehhez nagyban hozzájárul a gyermekek számának fogyatkozása az iskoláinkban.

Mindenek ellenére a szakma a CSENGŐ ÉNEKSZÓRÓL is nagyon jó véleménnyel van. A XVII. évfolyam bíráló bizottságának elnöke, Kertész Attila tanár úr így értékelt: *„Nagyszerű fesztivál, nagyon szép gálaműsor volt. A zsűri tagjai, Tamási László, Stubendek István, Sapszon Ferenc, Kocsis-Holper Zoltán és a magam nevében nagyon köszönöm, … hogy meghívtak bennünket erre a csodálatos fesztiválra, ahol az utánpótlás éneklését, muzsikálását hallhattuk."*

A fesztiválok színvonalát nagyban emelik a vendégkórusok, egy-egy magyarországi gyermek- vagy ifjúsági vendégkórus mellett a CSENGŐ ÉNEKSZÓ elmaradhatatlan vendégfellépője az 1964-ben alapított Szlovákiai Magyar Pedagógusok Vass Lajos Kórusa, melynek művészeti vezetője, karnagya Józsa Mónika, a Nyitrai Konstantin Filozófus Egyetem Közép-európai Tanulmányok Karának adjunktusa. Kell, hogy az éneklő gyerekek és ifjak lássák, hallják az éneklő pedagógusokat!

2017 januárjában a Társaság karöltve a Szlovákiai Magyar Pedagógusok Szövetségével (SZMPSZ) felmérte, hol, melyik iskolában tevékenykednek éneklő csoportok, ill. kezdő énekkarok. Számukra a **VOX IUVENTUTIS** néven meghirdetett (nem versenyjellegű) országos seregszemlét – a polgármester, Mgr. art. Klein Ottokár kezdeményezésére – Érsekújvár városa vállalta. Ezidáig két évfolyam valósult meg: az 1. évfolyam 10 résztvevő kórussal 2017. május 17-én, a 2. évfolyam (9 résztvevővel) 2018. május 23-án volt. „Megtiszteltetés számomra, hogy Érsekújvárott – az idén második alkalommal megrendezett VOX IUVENTUTIS seregszemlén, a szlovákiai magyar gyermek- és ifjúsági kórusok országos fesztiválján köszönthetem Önöket! (…) Ma nem azon van a hangsúly, hogy ki a jobb, hanem azon, hogy a seregszemle résztvevői közönség elé léphessenek, egyben igényes munkájukhoz szakmai tanácsokat kapjanak." – mondta Klein Ottokár polgármester úr köszöntőjében.

A Társaság további feladatának tartja a Felvidékhez (is) kötődő neves zeneszerzők, művészek életének, munkásságának, alkotásainak megismertetését, népszerűsítését. Ilyen céllal kerül megrendezésre 1991 óta a **Bartók Béla Zenei Találkozó** is. A rendezvény hagyományosan ünnepi hangversennyel kezdődik. A **Fiatal Tehetségek Pódiuma** az ifjú tehetségek számára biztosít bemutatkozási lehetőséget. A rendezvény elmaradhatatlan zenepedagógiai része a középiskolások zenei vetélkedője, az **Utam Bartókhoz**. A vetélkedő színvonalát és a versenyzők felkészültségét, ismereteit, készségeit elismert zenészekből, pedagógusokból álló nemzetközi szakmai zsűri felügyeli és bírálja. A többnapos zenei találkozó szerves része a zenei szimpózium, ill. konferencia is. A Bartók Béla Zenei Találkozók ezidáig a következő helyszíneken valósultak meg: Révkomárom (1991), Ipolyság (1994), Losonc (1997), Ipolyság (2001), Rimaszombat (2006).

A Társaság 1993-tól kétévenként Léván, Kadosa Pál szülővárosában rendezi meg az (eleddig 14 évfolyamot megélt) **Kadosa Pál Zongoraversenyt**, amely *„… feltérképezi és támogatja a hazai tehetségeket, emellett lehetőséget nyújt a hazai pedagógusok szakmai találkozására is."* (Az idézettek Dr.univ. Csehi Ágota PhD., habil egyetemi docens értékelőiből valók.) A következőket pedig PhDr. Duka Zólyomi Emese írta értékelőjében: *„Mint a Kadosa Pál Zongoraverseny alapítóinak egyike, majd évek során fő irányítója, ezúton is köszönetemet fejezem ki mindazoknak, akik a verseny 11. évfolyamát megszervezték, megrendezték, de mindenekelőtt Szalay Szilviának és Kiss Beátának."* Szalay Szilvia a SZMZT elnöke, zenepedagógus; Kiss Beáta tanárnő a CSEMADOK szervezetének részéről vett részt a szervezésben.

A zeneiskolások részére 2000-ben indított **Kodály Zoltán Nemzetközi Hegedűverseny** fő szervezői – rendezői a CSEMADOK Galántai Területi Választmánya és a Galántai Városi Művelődési Központ. A 13. évfolyamot értékelve Beyer István ny. főiskolai docens (Győr), többek között így írt: *„Ezen a színvonalas rendezvényen 2009 óta veszek részt, mint zsűritag. (…) Ismét bebizonyosodott, hogy az esemény minden tekintetben egyre magasabb színvonalú, (…) hogy a szervezőknek ezt a Kodály Zoltánnak emléket állító műsort a továbbiakban is érdemes megszervezni. A résztvevők nevében e helyen is szeretnénk kifejezni köszönetünket a minden részletre kiterjedő alapos, áldozatos munkájukért Mézes Rudolfnak és stábjának, …"*

2007-ben kettős Kodály-évfordulóról emlékezett meg a zenei világ. Kazán József zenepedagógus, a SZMZT vezetőségi tagjának javaslatára a szlovákiai magyar pedagógusok és szülők szaklapja a KATEDRA május 23-án Kodály-emlékversenyt hirdetett meg. A vetélkedőre 16 alapiskola csapata nevezett be. A verseny lebonyolításában most is a galántai CSEMADOK „csapata" jeleskedett. Majd 10 csapat Kodály nyomában veszprémi, kecskeméti, budapesti jutalomkiránduláson vehetett részt, amelynek záróaktusa a Kodály köröndön volt, ahol a résztvevőket Kodály Zoltánné és édesanyja fogadta, vendégelte meg nagy szeretettel. A további (főleg évfordulókhoz kötődő) országos műveltségi vetélkedők szakmai előkészítését a SZMZT részéről a Kazán József – Stirber Lajos kettős vállalta, megrendezését pedig a galántai „stáb".

A pozsonyi székhelyű Hudobné Centrum (Szlovák Zenei Központ) az elmúlt 10 év zenei terméséből **EPOCHÉ** címmel szervez hangversenysorozatot. 2016-ban a SZMZT számára egy koncert erejéig lehetőséget biztosított a szlovákiai zeneszerzők magyar kórusművészetének bemutatására. A hangversenyre nagy érdeklődés közepette 2016. november 5-én került sor Pozsonyban, a Szlovák Rádió nagy koncerttermében: Németh István László, Szíjjártó Jenő, Rajter Lajos műveiből válogattak kórusaink. 2018. november 10-én a Komáromi Városi Művelődési Központ színháztermében megtartott hangversenyen a már említett három szerző művei mellett Dobi Géza, Zahovay Ernő, Zdenko Mikula, Ivan Hrušovský, Alfréd Zemanovský és Ladislav Burlas egy-egy kompozíciója került bemutatásra. A szervezésben a Komáromi Regionális Művelődési Központ volt a SZMZT segítségére. A következő hangverseny tervezett időpontja és helyszíne 2021. november 13., Nyitra. Ősbemutatóként csendül fel Albrecht Sándor 14 évesen írt műve, a „Missa in C" vegyeskarra, vonószenekarra és orgonára, amelyet Szíjjártó Jenő Középszlovákiai népdalok – versenymű hegedűre és népi zenekarra és Bartók Béla gyűjtésének motívumai ihlettek.

A gyermekek, az ifjúság számára szervezett műveltségi vetélkedők a hazai iskolai nevelési rendszerben mindmáig dúló technokrata szellemiséget szeretnék némileg ellensúlyozni. Hiszen tájainkon a zenére és a zenével nevelést teljesen a perifériára szorították: az alapiskolában mindmáig vaskalapos tantárgysovinizmus uralkodik – a tantárgyak diszkriminatív rangsorolása: fő, mellék meg csak tantárgyakra: az csak zene, az csak rajz, az csak … stb. – ennek okán az ének – zene évfolyamonként mindössze heti 1 tanóra. A középiskolákból meg egyenesen száműzték a zenével s a zenére nevelést.

Mintha a hazai iskolapolitikusok a fogalommal: érzelmi intelligencia – aminek fejlesztése a mai iskola fontos feladatai egyikének kellene lennie, amely fejlesztésének leghatékonyabb eszköze a művészeti nevelés, kiváltképpen a zene – soha nem is találkoztak volna. Kodály Zoltán a Visszatekintés címmel megjelentetett írásainak egyikében így üzent: *„1914-ig minden nyarat külföldön töltöttem. Aztán 13 évig egyet sem. Mikor újra kezdtem kijárni, a határon mindig megjelent előttem egy mezítlábas, rongyos gyereksereg, egyik – másik hajdani galántai iskolatársam arcvonásaival. Kórusban kiáltották: Ne hagyj itt bennünket! (…) Ezek hoztak vissza mindannyiszor, hiába csábított művelt országok könnyebb, nyugalmasabb, szebb élete. Ezek tartották bennem a hitet, hogy mindennek ellenére itthon is kell és lehet ilyen életet teremteni."*

A Szlovákiai Magyar Zenebarátok Társasága tanítómesterünkkel, Kodály Zoltánnal vallja:

„…mindennek ellenére itthon is kell és lehet ilyen életet teremteni."

„Olyan kevesen vagyunk, hogy a műveletlenség luxusát nem engedhetjük meg magunknak."

Stirber Lajos
ny. zenepedagógus, a Magyar Kultúra Lovagja